

TerraMater Projekt:

Bozót-patak és környékének környezetközpontúvá való rekonstrukciója

A projektünk célja:

Azért gondoltunk erre a munkára, mert nem csak a városok környezetét kell fejleszteni, hanem igen is a vidéki falvaknak is szükségük van a fejlődésre. Így A Bozót-patak és térségének turisztikai, és regionális fejlesztését tűztük ki célunknak. A patak gazdag élővilágával és kellemes környezetével csábítja a horgászni, túrázni vágyókat, vagy azokat, akik szeretnek folyóvizek partján barangolni, biciklizni, így érthető, hogy egy kis ráfordítással, milyen kedves túraútvonalat, és pihenő parkot lehetne létrehozni.

Történeti áttekintés

A Mezőföld esővizének egy részét a Bozót-patak vezeti el. A vízfolyás több érből ered és az észak- déli fekvésű völgyében, majd 23 km-es, kanyargós, több községet érintő (Enying, Kisláng, Mátyásdomb, Mezőszilas, Igar, Simontornya) útja után a Sió- csatornába torkollik. Itt az átlagos torkolati vízszállító képessége eléri a 15-20 m³/s-ot.

Kezdetben Cincának nevezték, aztán mivel kialakítatlan meder híján nagy kiterjedésű területet elfoglalva folydogált, táplálva a buja növényzetet, Bozót-patakra keresztelték. Az idők folyamán azonban többször került rendezés alá. Először 1896-ban, mikor elsavanyosodás veszélyeztette a talajt. Később a művelhető földterülete gyarapítás érdekében kubikusokkal ásatták ki a mai medret. (Embertelen munka volt 23km hosszan az átlagos 2m szélességű és 1m mély meder kiásása.) Az utolsó mederrendezési munkálatok a '90-es évek elején voltak. A kotrógépek kitarították a medret, amelybe rövid idő alatt leszivárgott a víz. Így több tó is eltűnt, melyeket a patak táplált és a falubeliek számára fürdő és horgász helyül szolgáltak. Azonban a rendezések következtében a halállomány is megfogyatkozott, így mára eredményesen csak a Bogárdi-tónál lehet horgászni. Az utolsó rendezés több millió forintba került, de több veszteséggel járt, mint nyereséggel. Itt is szem elé került a termőterületek növelése. Azonban a mai napig nem lehet szántóként felhasználni a lecsapolás után szerzett területeket. A néhai tavak és vízfelszínek helyén megmaradt az ingovány, így csak teheneket lehet legeltetni.

A Bozót-patak korábbi nagyságára és még gazdagabb élővilágára a falu egyes részeinek neve utal. Ilyen a néhai tükrösi-tó partján lévő utca, amit régen is és ma is Békapestnek hívnak. Az idősek elmondása szerint annyi volt itt a béka, mint Pesten az ember. Vagy például a falu előző neve Szilasbálys a terjedelmes Bozót-patak rengeteg vízibólyának emlékét őrizte.

Probléma megoldás, és fejlesztés

Napjainkban sajnos elég gyakran hallunk környezetszennyezésről, természetromlásról. Az emberi lét ezen formája a patakot sem kímélte meg. Sétáink során egyre többször és gyakrabban kell szembesülnünk az emberek hanyagságával. Nem messze a kertüinktől van egy szerves trágya lerakat, innen származó hatalmas tócsák az előző esőzésekből. Ez így nem is lenne akkora gond, mert a gazdája „újrahasznosítja”, mégpedig szerves trágyaként beleszántja a földbe. Azonban a patak alig 20-30m-re csörgedezik, és így rövid időn belül eléri a bemosódó ammónia. Mindezek mellett illegális hulladéklerakók is „üzemelnek” több helyen a patak mentén.

A patak karbantartására és felújítására, jobban mondván ezen a címen alakult egy társulás 2002-ben, ami a Bozót-patak Térségi Vízi Társulat nevet viseli. Azok az emberek, akiknek földterületükön átfolyik a patak 400Ft/ha + ÁFA összeget kötelesek fizetni. Az ebből befolyt összeget a közeljövőben egy Dég, Mezőszilas, Igar települések érintésével Simontornya uticéllal kerékpárutat szeretnének kiépíteni, ami közel a patak partján épülne meg. Ezzel a jövő nemzedékét és talán még az idősebb korosztályt is rá lehetne venni egy frissítő, tiszta környezetű biciklitúrára. A kerékpárút végállomása Simontornya lenne.

A társulás terveit kiegészítve, mi kellemes parkokat is kialakítanánk a patak mellett található réteken. Padokat, asztalokat, bontott téglából, szalonnasütőket, fa játékokat, homokozókat, hintákat, gyerekeknek játszótérket lehetne létesíteni. A sportolás szerelmesei a kialakított bicikliútvonalon családi kerékpártúrákat szervezhetnének, emellett futásra is igénybe lehetne venni a kerékpárutat. A horgászoknak stégeket, kisebb faházakat építenénk. A túrázók éjszaka is sátrat verhetnének, és eltölthetnének egy csendes estét a patak mellett, reggel pedig napsütésre, és madáracsicsérgésre ébredhetnének. Akik szeretnek fényképezni, csodás fotókat készíthetnek ezen a szép vidéken.

Ez a vízi park, nem csak a helybeliek számára kedvezne, hanem a régió számára is, hiszen, a környező települések láttnivalóival(Simontornyai vár, Dégi Festetics Kastély) és természeti értékeivel (Rétimajor, Halgazdaság, növény- és állatvilág) sok szép emlékekkel és kellemes időtöltéssel kedvezne az erre kirándulóknak.

Az 1 millió Ft támogatással, az egyetemen karöltve és a mi elszántságunkkal nem lehetetlen a tervek megvalósítása. Az egyetem oktatói, mérnökei pályázatot is írhatnának ki a hallgatóknak, (pl. tervezzék meg a kerékpárutat, a játszótérket) és a legjobb dolgozatokat a program keretében meg is lehetne valósítani. Ahhoz, hogy a diákság érdeklődését felhívjuk, interneten hirdetnénk meg a pályázatot, mivel korosztályunk sajnos a nap döntő részét számítógép előtt tölti. Ha megismernék ezt a vidéket, lehet, hogy előszeretettel jönnének kirándulni.

A program megvalósítása, hosszútávon nagy befektetés lenne a Bozót-patak menti falvaknak. Az egyetem, a települések önkormányzata, a lakosok közös együttműködésével fel lehetne lendíteni ezeknek a kis térségeknek a turizmusát. Az emberek újra felfedeznék a természet adta szépséget, tiszta környezetben tölthetnék el szabadidejüket. Az óvodák, általános iskolák természetjáráson vehetnének részt, megismernék a körülöttük élő növényeket és állatokat. A természet szeretetét, tiszteletét, és a környezet védelmét már kis korukban megtanulnák.

A Bozót-patak egy természet adta kincs, amelyet óvni kell. Olyan szeletkéje a Mezőföldnek, amely elérhető közelségbe hozza az élővilág kis részét. Reméljük, hogy még sokáig tudjuk élvezni az általa nyújtott látványt és még sokáig szívhatunk friss levegőt a völgyében.